

15.12.2023

Kangasniemen kunta
Tekninen toimi / Tekninen johtaja Mikko Korhonen
Otto Mannisen tie 2
51200 Kangasniemi
kirjaamo@kangasniemi.fi

Viite: Lausuntopyyntö 20.11.2023

Asia: **Kangasniemen kirkonkylän osayleiskaavan muutos, luonnos**

Kangasniemen kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien kirkonkylän osayleiskaavan päivityksen luonnosta. Kohteet ja alueet sijaitsevat eri puolilla taajamayleiskaavaa, mutta koskevat vain oikeusvaikutuksetonta osaa yleiskaavasta. Kaavamutoksen tavoitteet ovat kohdekohtaisia. Muutokset koskettavat yksittäisiä kohteita ja alueita. Ranta-alueet ovat kaavassa oikeusvaikutteisia ja näitä oikeusvaikutteisia alueita kaavamuutos ei koske. Museo on lausunut hankkeen OAS:sta 25.8.2021. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavamutoksen yhtenä tavoitteena on huomioida Kangasniemen kirkon ympäristö - RKY-alue aluerajauksella ja tehdä sille kulttuuriympäristön huomioiva kaavamääräys. Toisena tavoitteena on tarkastella taajamassa sijaitsevien rakennusperintökohteiden huomioimista kaavassa. Alueella on modernin rakennusperinnön inventoinnin yhteydessä todettu useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta merkittäviä kohteita Kangasniemen taajamassa ovat meijeri, kirkonkylän vanha koulu, Beckerintien koulu, vapaakirkko, entinen Suurosen kauppa ja museo. Kirkko ja kellotapuli ovat rakennussuojelukohde. Kangasniemen kirkon ympäristö on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävää aluetta. Aluetta on laajennettu 2016 ja se noudattaa RKY 2009 -alueen rajausta. Kauempana keskustasta Sikriitti, Leskelä ja Suurola ovat myös maakunnallisesti merkittäviä kohteita.

Voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) säilyttäviä kaavamerkintöjä on meijerillä (s-1), kirkon alueella (YK-1), kirkonkylän vanhalla kansakoululla (PY-1), Kirkkolahdenkujan alueella (AP/s), kotiseutumuseolla (SR), Suurosen kaupalla (SR), Beckerintien koululla (SR), Vapaakirkolla (SR) ja Laakson talolla (SR). Hieman kauempana keskustasta myös Otto Mannisen tiellä (AP/s) ja Koivulalla (s-1), Vihikankaan hautausmaan talousrakennuksella (SR), Nakertajantiellä (AP/s), Sikriitillä (sr), Salmelantie 31:llä (s-1) Leskelällä (s-1) ja Suurolalla (sr) on säilyttäviä kaavamerkintöjä.

Asemakaavoissa meijeri (P/s-1, sr/ur), Beckerintien koulu (sr) ja lääkärintalo (sr) on huomioitu säilyttävillä kaavamerkinnöillä. Kauempana keskustasta As Oy Piispanranta ja

As Oy Pappilanmäki on huomioitu myös säilyttävällä aluemerkinällä (AR-1) ja Salmelan leirikeskukseen saunaa ja retkeilymajaa koskee merkintä ar.

Kaavaluonnoksessa keskusta-alueelle on lisätty SR-kohteiksi jo siellä aiemmin osoitettujen lisäksi kunnantalo, Otto Mannisentie 6 (Osuusliike Savonseutu), Otto Mannisentie 5, (entinen apteekki), Otto Mannisentie 8 (Entinen Kangasniemen osuuskassa) ja Keskustie 1 (entinen KOP). Lisäksi taajaman alueella on lisätty SR-kohteeksi asemakaavan mukaisesti Lääkärintalo, Sairaalan tie 11 sekä Pappilanmäen rakennukset. RKY-rajaus on osoitettu maakuntakaavan mukaisena km-osa-alueena käsittäen kirkon ympäristön sekä satama-alueen sekä tielinjauksista Satamatie ympäristöineen. Otto Mannisentie on osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi tielinjaukseksi. Salmelan leirikeskukseen alueella osoitetaan saunarakennus ja retkeilymaja merkinnällä s-1. Museo pitää ilahduttavana modernin rakennuskannan huomioimista kaavassa.

Rakennuskohteiden kuvauksesta ja niihin liittyvistä arvoista on laadittu kooste Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta erilliseen liitteeseen.

Yleiskaavaan on otettu suoraan ”Välineitä taajaman elinvoimaisuuteen ja uusiutumiseen”-hankkeen 2.4.2019 muistiosta poimittuja yhteisesti edistettäviä kohteita, jotka on arvotettu maakunnallisesti merkittäviksi. Lisäksi kohteina on huomioitu asemakaavassakin huomioituja kohteita (Lääkärintalo (Sairaalan tie 11), Salmelan leirikeskukseen talousrakennuksia). Yleiskaavassa olisi suotavaa huomioida myös taajaman paikallisesti merkittävät kohteet. Jos niitä ei kuitenkaan nyt oteta huomioon, niin kaavaan on hyvä pohtia mainintaa, että mahdollinen suojelu tulee selvittää tarkemman suunnittelun yhteydessä.

SR-määräyksessä mainitaan, että rakennusta ei saa purkaa ilman MRL 127 §:ssä tarkoitettua lupaa. Määräys ”rakennusta ei saa purkaa” edistäisi paremmin rakennuksen ja sen arvojen säilymistä, joka on suojelun tavoitteena. Kaavamerkinän s-1 määräykseen museo ehdottaa lisättäväksi, että korjaus- ja muutostöistä on pyydetty lausunto museoviranomaiselta tai muutoksista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Kirkon aluetta koskee merkintä YK-1. Uusi kirkkolaki on tullut voimaan 1.7.2023 ja kaavamääräyksessä viitattuihin kirkkolain pykäliin on tullut muutoksia, jotka tulee päivittää.

Savonlinnan museolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista kirkonkylän osayleiskaavan muutoksista.

Savonlinnan maakuntamuseon nimi on nykyään Riihisaari – Savonlinnan museo, joka tulee muuttaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan oikein.

Lisätietoja:

Katri Nousiainen, 040 417 4468, katri.nousiainen@savonlinna.fi

Martti Koponen, 040 417 4462, martti.koponen@savonlinna.fi

Riihisaari – Savonlinnan museo / Etelä-Savon alueellinen vastuumuseo

SAVONLINNAN KAUPUNKI
Sivistystoimiala
Riihisaari – Savonlinnan museo

3 / 3

Nikke Kaartinen
museonjohtaja

Martti Koponen
arkeologi

Katri Nousiainen
rakennustutkija

Tiedoksi: Museovirasto
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus